The Oldest Slovene Daily in Ohio

Best Advertising Medium

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so uspešni

VOLUME XX. — LETO XX. | CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, (SREDA) SEPTEMBER 1, 1937. | ŠTEVILKA (NUMBER) 205

Kratke vesti

iz življenja in sveta

PENZIJA ZA SLEPE LJUDI

Toronto, Ont. — Ontario in New Brunswick sta postali prvi provinci, ki sta uzakonili in javili penzijo za slepce. Penzija se prične izplačevati prihodnji mesec in bo znašala $20 na mesec. Do penzije so upravičene vse slepe osebe, ki so stare nad 40 let.

ŠTIRJE UBITI V AVTNI NEZGODI

Goshen. — Velik transportni avtobus je kolidiral z drugim avtomobilom, pri čemer so bile ubite štiri osebe. V avtobusu se je vozilo 36 oseb.

9 MILIJONOV ZAVAROVALNINE V CLEVELANDU

V mesecu juliju se je napisalo v mestu Clevelandu skoraj za devet milijonov dolarjev zavarovalnine. Natančno število iste znaša $8,973,000. Pa pravijo, da ni denarja!

MLADA ŽENA SE OBESILA V HOTELU

Mrs. Wally McCaully, stara 30 let, iz Pittsburgha, ki je bila poročena komaj pet mesecev, se je obesila v svoji sobi Gillsy hotela v Clevelandu. Našel jo je obešeno njen mož. Rečeno je, da se je obesila zaradi sitnosti, ki jih je imela s svojim prejšnjim možem, od katerega se je ločila.

SNEG V DRŽAVI WYOMING

Cheyene, Wyo. — Včeraj je snežilo v gostih in debelih kosmih na planjavah med Wheatlandom in Chugwaterjem. Sneg je pokril vso krajino.

BIVŠI BANKIR BANKROTEN

Cleveland. — Archibald R. Fraser, bivši podpredsednik Guardian Trust banke, ki je zaradi nerednih bančnih manipulacij odsedel eno leto in 10 dni v ječi, se je javil za bankrotnega. Dejal je, da ima premoženja $4,092 dolga pa $122,939.

Na obisku iz Idaho

Mary Urbančič in sinček sta prišla na obisk iz Idaho k svoji sestri Matildi in svaku Franku Tomšiču, 1249 E. 172nd St., ter k teti Ivanki Penko. Mary Urbančič je doma z Bača na Notranjskem; njeno dekliško ime je bilo Kalčič. Tukaj bo ostala deset dni, da si ogleda Cleveland in obišče svoje prijatelje. Prijatelji jo lahko obiščejo na gornjem naslovu. Želimo ji mnogo zabave v slovenski metropoli in med svojimi ljudmi!

Dodatek prihoda izletnikov

Kot so bila objavljena imena v časopisih glede povratka izletnikov iz Jugoslavije s parnikom Normandie, 30. avgusta v New York, sta z isto skupino dospeli tudi Mrs. Terezija Vene, in Mary Cervan, kar bi moralo biti poročano v zadnjem poročilu, kar pa je Francoska linija na "televižnu" prezrla in ni objavila označenih imen. Torej sta svojce prav dobro presenetili, kaj ne? A. K.

Pozdravi

Mr. in Mrs. F. Somrak pošiljata iz Ashtabule, O., pozdrave in pravita: "Balinamo, pijemo in se sončimo na lepi Košutovi farmi." — Obilo zabave!

Seja Enakopravnosti

Danes zvečer se vrši seja direktorija Enakopravnosti. Prosi se, da se vsi udeleže. —Tajnik.

KOLERA V ŠANGHAJU

Šanghajsko pristanišče zaprto trgovskim ladjam.—Kitajska protestira pri Zvezi narodov radi agresivnosti Japoncev.

ŠANGHAJ, 1. septembra. — K vojnim grozotam v tem mestu se je pridružila zdaj še nadaljna, namreč kolera. Bolezen se je pojavila v francoski koncesiji, kjer prebiva največ ameriških državljanov. Zdravstvene oblasti so na delu dan in noč, da preprečijo njeno razširjenje.

Poveljstvo ameriške mornarice, zbrane pred Šanghajem, je preklicalo vsa dovoljenja moštvu, da bi smelo na kopno, in prav tako je odslovilo vse kitajske delavce z ameriške bojne ladje Auguste.

Šanghajsko pristanišče je zaprto ameriškim ladjam, odkar je bil v ponedeljek bombardiran ameriški parnik President Hoover. Pristanišče je odprto samo ameriškim bojnim ladjam.

Ameriški državni tajnik Hull je izjavil, da je kitajska vlada sporočila v Washington, da bo poravnala vso škodo, ki je nastala z bombardiranjem parnika, in da bo postavila letalce, ki so metali na parnik bombe, pred vojni sod.

Japonske čete so potiskale danes z vso silo naprej, naravnost v ogenj kitajskih strojnic, v svojem prizadevanju, da konsolidirajo svoje črte v Vašung okraju. Japonci priznavajo, da so kitajske strojnice, skrite za podstavki iz konkreta, strašno gospodarile med japonskim vojaštvom.

ŽENEVA, Švica, 31 avgusta. — Kitajska je protestirala pri Zvezi narodov proti japonski agresivnosti, iz česar se smatra, da je to prva poteza Kitajske, da si zagotovi ne samo podporo držav, ki so članice Lige, pač pa tudi Zedinjenih držav. Kitajska namreč zahteva, da se vse države, ki so članice Zveze obvesti o njenem protestu, in prav tako 23 držav, ki so članice posvetovalnega odbora. Zedinjene države so tudi članica tega skoraj že pozabljenega odbora.

Nov grob

V torek popoldne je nenadoma umrl na svoji farmi blizu Chardon, dobro poznani Josip Kalister. Družina stanuje na 1022 E. 61 St. Pogreb se vrši v petek zjutraj iz Jos. Želetovega pogrebnega zavoda 6502 St. Clair Ave. Več poročamo jutri.

Popravek

V zahvali Agnes Lušin se je vrinila pomota, ker je bilo izpuščeno ime Mary Krajc, ki je darovala za mašo. Hvala!

MENIH SE JE SEŽGAL

COLOMBO, Ceylon. — Neki tukajšnji budistični menih je daroval samega sebe v "žgalno daritev."

Menih Bhikkhu Sardhananda, star 28 let, je sklenil, da se daruje bogovom. Zavil se je v šestero belih halj, ki jih je prej prepojil s petrolejem. Nato je sel pod staro drevo pred templjem boga Ganaramaje v Kottangodi ter se zatopil v molitev. Zatem je prasnil žveplenko ter si zažgal s petrolejem prepojene halje. Umrl je med molitvijo v velikih mukah. — Bogovom je bilo zadoščeno . . .

"Cankarjev glasnik"

novi mejnik v slovensko-ameriški književnosti

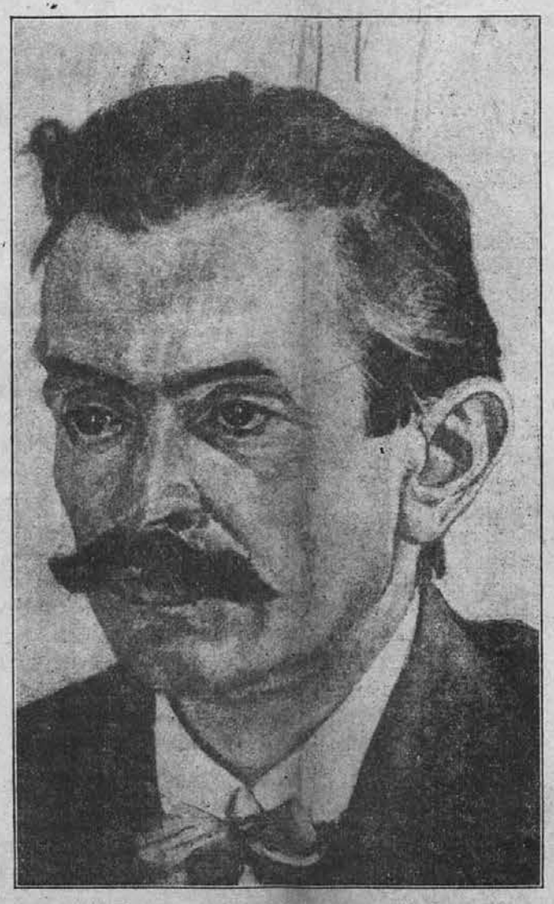

Ivan Cankar

Včeraj je izšla prva številka težko pričakovanega "Cankarjevega glasnika," mesečnika za leposlovje in pouk. Prva številka novega mesečnika se je radi raznih nepredvidevanih težkoč, ki se pojavijo pri vsakem novem podvzetju, res nekoliko zakasnila, zato nas je pa po svoji lični opremi in svoji vsebini toliko bolj prijetno presenetila in očarala.

Kakor rečeno, je mesečnik krasen izdelek tiskarske umetnosti, glede njegove vsebine in blagoglasja našega jezika pa je vse povedano s tem, da ga urejuje priznani slovenski pisatelj Etbin Kristan, kateremu niso njegovih izrednih literarnih sposobnosti in vrlin še nikoli odrekali niti njegovi največji politični nasprotniki.

Kakšnim ciljem in smotrom bo služil "Cankarjev glasnik," nam pojasnjuje urednik v svojem uvodniku "Za uvod". Ta uvodnik, ki je sam na sebi mojstrovina tako po lepoti in klenosti jezika kakor po svoji jasnosti, ne more puščati nobenih dvomov, kakšnim smotrom je revija namenjena.

Med drugim pravi urednik:

"Cankarjev glasnik je namenjen slovenskemu ljudstvu v tej novi deželi, ki ni gosposko, temveč delavsko. Cankar sam ne bi hotel drugače, ker je delal za ljudstvo, največ s peresom, pa tudi z govorjeno besedo, in na bojiščih, kjer se je treba postaviti na eno stran in pokazati svojo barvo.

Glasnik, ki nosi njegovo ime, se bo torej trudil, da posluži potrebam in interesom slovenskih delavskih slojev, kolikor more mesečnik izpolnjevati to nalogo. Za svoje politične cilje ima delavstvo svoje organizacije in liste. Njegovemu industrijalnemu gibanju služijo zopet organizacije. Zveze in Jednote mu pomagajo premagovati težave bolezni in drugih težkih ur. Cankarjev Glasnik ne misli biti peto kolo na nobenem vozu, ne vtikati svojih prstov v nobeno na drugem ognjišču spečeno pogačo.

Dokler se poslužujemo Cankarjevega imena, moramo imeti pred očmi, da je bil Cankar mojster slovenskega jezika. Ko je napisal svojo "Lepo Vido," je Župančič, ki tudi kaj ve o slovenščini, v predoceni v tedanji "Zarji" zapisal, da je to, naj že kdo sodi kakor koli o drami, "velika maša slovenskega jezika." Dosegli ne bomo Cankarja v tem, ne izlahka. Truditi pa se moramo, da mu približamo, kolikor je le mogoče. Ne le zaradi Cankarja, ampak že zato, ker ima vsak jezik svoje posebne lepote, in leposlovje je vrt, na katerem se morajo predvsem gojiti. Čim lepše nam bodo cvetele, tem bolj bomo znali ceniti lepote drugih jezikov."

Gornji uvod je torej že v naprej razorožil vse tiste, ki bi hoteli podtikati Cankarjevemu glasniku kakršne koli namene, ki jim ne bo nikoli služil.

V Cankarjevem glasniku so zastopani naši poznani slovensko-ameriški pisatelji in pisci, katerih dela videvamo že dolgo v drugih publikacijah in Mladinskem listu. Kar je v reviji beletristike ali leposlovne pripovednosti, je vse originalno. V Glasniku so zastopani sledeči naši kulturni in književni delavci: Katka Zupančič: Pritisk od zgoraj. Anton Garden: Sodobni položaj ameriškega delavstva. Ivan Molek: Janezki. Milan Medvešek: Njihova trnjeva pot. Anna P. Krasna: Zlata postelja. Etbin Kristan: Ob zadnji uri (igra v enem dejanju). Janezov Janez: Njene oči. Jakob Zupančič: Sproščenje.

V mesečniku je posvečenih dvoje stolpcev tudi našim gospodinjam. Ne primanjkuje tudi raznih poljudno-znanstvenih drobtin, ki posrečeno izpolnjujejo vrzeli med večjimi pripovednimi deli. Poljudno znanstven članek obravnava o astrologiji ali zvezdoslovju, v večjem članku "Kako je Etijopija prisilila Italijo na vojno," se ugotavljajo dejstva, ki so izzvala italijanski roparski pohod v Abesinijo.

Želeti je, da pride Cankarjev glasnik v vsako slovensko hišo. Društva in posamezniki, smatrajmo naročbo nanj za svoj narodni davek!

Naslov Cankarjevemu glasniku je: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Naročnina za vse leto 3 dolarje, za pol leta 1.75 dol. Posamezna številka 30 centov.

Naročnino sprejema tudi "Enakopravnost," kjer morete dobiti tudi posamezne številke.

Dalje dobite posamezne številke tudi v slaščičarni Mrs. Makovec v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., in pri našem slovenskem trgovcu Jos. F. Durnu na 15605 Waterloo Rd., Collinwood. Sezite po njih!

Seja

Društvene zastopnike se vabi, da se udeležijo seje direktorija Slovenskega narodnega doma v Maple Heights, O., v nedeljo 5. septembra ob 1. pop. pri Kastelicu, v navadnih prostorih. Na dnevnem redu je več važnih stvari.

Dospela sem

Slavka Ivančič, stara 13 let je včeraj dospela sem iz Jugoslavije. Prispela je k stricu Steve Ruziču na 5416 Stanard Ave. Vse dokumente, da je prispela sem, je pripravila tvrdka Mihaljevich Bros, 6031 St. Clair Ave.

Seja kampanjskega odbora

Vsi, kateri ste sprejeli v kampanjski odbor za Zorkotovo kampanjo, ste prošeni, da pridete nocoj ob 7. uri v prostore soc. kluba, da se napravi nekak načrt za tekočo kampanjo. — — Tajnik.

STAVKA V HOTELIH

Sinoči se je pričela stavka v dveh največjih hotelih mesta Pittsburgha.—Mornariški delavci zahtevajo embargo proti Japonski.

CHICAGO, 31. avgusta. Na konferenci Odbora za industrijsko organizacijo, ki predstavlja 68,000 pristaniških in mornariških delavcev, je bil danes izdan poziv na vlado Zedinjenih držav, naj enforsira ekonomski embargo napram Japonski. Dalje je bilo določeno, da se mora delavcem plačati bonus, ako so prisiljeni, da brodarijo v vodah vojnih zon.

Predstavniki sedmih mornariških unij so soglasno izjavili svoje simpatije s kitajskim ljudstvom v njegovi borbi proti protizakoniti in krivični invaziji od strani japonske vlade.

V tozadevni resoluciji je rečeno:

"Vsi mornariški delavci in njihove unije naj store vse, kar jim je mogoče, da se pomaga kitajskemu ljudstvu in protestira proti invaziji Japoncev v Kitajsko. Da se dosežejo ta prizadevanja, naj unije podvzamejo take korake, kakršni se jim zde primerni."

Konferenca se vrši, da se najde pot in način, da se vse unije mornariških delavcev združijo v eno veliko unijo s 600,000 člani, katero naj se priklopi C. I. O.

PITTSBURGH, Pa. 31. avgusta. — Danes zvečer je zastavkalo tisoč uslužbencev William Penn in Fort Pitt hotelov, in sicer takoj zatem, ko je vodstvo omenjenih hotelov podpisalo dvoje pogodb, ki priznavajo eksekutivno pravico do kolektivnih pogajanj dvema A. F. of L. unijama.

Na stavki so natakarji in strežniki, kuhinjsko osobje, hišine in čistilci. Ukinjena je bila tudi služba prevažanja v dvigalih, nakar je ostalo nad 900 gostov obeh hotelov v svojih sobah in na hodnikih v gornjih nadstropjih.

V hotelih so zaprte tudi jedilnice; na delu so ostale samo telefonistinje, pisarniško osobje in hišniki.

Zorko na potovanju

L- Zorko kandidat za councilmana v mestno zbornico, se je podal na potovanje po južnem delu Ohio, v svrho pobiranja naročnine za nove naročnike za Proletarca. Kdaj se vrne, se ne ve. Kadar spet pride v Cleveland bo poročano. Ako ima kdo kakšne zadeve glede njega, naj se priglasi v uradu soc. kluba št. 27 v starem poslopju SND.

ANGLEŠKI RUŠILEC NAPADEN

LONDON. — Sinočnjo noč je napadla neka nepoznana podmornica pri rtiču Antonio, ob vzhodni obali Španije, angleški rušilec Havock.

Napad se je primeril 60 milj južno od Valencije, v vodovju, kjer operirajo tajinstvene podmornice in napadajo inozemske ladje.

Ko se je doznalo za napad, je Francija, ki je že itak silno razjarjena nad italijansko intervencijo v Španiji, zagrozila, da bo odprla svoje meje za prevoz municije in prehod prostovoljcev k španskim lojalistom.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

Chicago. — Znani dr. Hugo Bren, frančiškan v Chicagu, je obolel in se nahaja zdaj v sanatoriju v St. Louisu. Tam bo ostal dalj časa.

Milwaukee. — Zadnje dni je na porodu v bolnišnici umrla Irma Pečaver, stara 28 let in rojena v Milwaukee.

Chicago. — Zadnjo soboto je umrl Jos. Košir, član društva 39 SNPJ. Podlegel je jetiki.

Willard, Wis. — V sredo 25. avgusta sta se poročila Joseph Zalar, sin tukajšnje slovenske družine Mr. in Mrs. John Zalarja in Rose Lajkovich, iz znane Lajkovičeve družine.

Girard, O. — Trije člani društev SNPJ so se morali podati v bolnišnico in podvreči težkim operacijan. Ti so: Frank Prevec in Frances Blažič, člana društva 49, in Beatrice Brajec, članica društva 643.

Milwaukee. — V okrajni bolnišnici je po operaciji umrla Johana Bartel, stara 40 let in rojena v Vini vasi pri Podgradu na Dolenjskem. V Ameriko je prišla pred 16 leti. Tukaj zapušča moža, tri hčere. dve sestri in enega brata.

Fašisti pričeli s protiofenzivo

Zadnje dni ne morejo beležiti ne eni ne drugi posebnih napredovanj. Fašisti poročajo o zavzetju pristanišča mesta Santandra.

HENDAYE, Francija, 31. avgusta. — Fašistična poročila naznanjajo, da so fašistične čete nocoj zasedle San Vincente De La Barquera, pristanišče Santandra in province.

Fašistične oblasti pravijo, da se bo zdaj začela velika ofenziva proti asturski provinci ter proti pristanišču Gijonu, ki je še edino ozemlje v severozapadni Španiji v rokah lojalistov izza padca Santandra.

Dalje se poroča, da so pričeli fašisti tudi veliko protiofenzivo na aragonski fronti, da ž njo olajšajo pritisk lojalistov na Zaragozo. Fašistično poročilo naznanja, da so imeli lojalisti 13,000 mrtvih, odkar so pričeli pred nekaj dnevi z ofenzivo na aragonski fronti.

Vse to so poročila iz fašističnih virov, zato so tudi prikrojena po njihovem okusu. Iz lojalističnih virov danes ni poročil.

Pevski zbor Škrjančki

Zbor Škrjančki ima nocoj sejo v navadnih prostorih. Prosi se, da gotovo pridejo vsi — Tajnica.

Zadušnica

Ob priliki druge obletnice smrti Mary Osredkar se bo brala zadušnica v četrtek ob 7:30 zjutraj v cerkvi sv. Vida.

Otvoritev v Maple Heights

Slovenski narodni dom v Maple Heights, O., bo imel otvoritev novega doma v nedeljo 3. oktobra, na kar se že sedaj opozorja društva in posameznike.

Iz Minnesote

Iz McKinley, Minn., je prišel na obisk John Perko. Nastanil se je pri svojem bratrancu Johnu Mesojedcu, 1235 Norwood Rd.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto.....$5.50
za 6 mesecev.....$3.00; za 3 mesece.....$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexiki za celo leto.....$6.00
za 6 mesecev.....$3.25; za 3 mesece.....$2.00
Za Zedinjene države za celo leto.....$4.50
za 6 mesecev.....$2.50; za 3 mesece.....$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:
za celo leto.....$8.00 za 6 mesecev.....$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

SVETU VLADA PODIVJANA BLAZNOST

Nihče ne more danes s ponosom pogledati na svet. V Evropi teptajo diktatorji vse državljanske in človeške svoboščine, politične nasprotnike se povsem preprosto "likvidira"; Španija gazi do kolen v krvi, mednarodna diplomacija pa koleba sem in tja v atmosferi nezaupanja in sovraštva.

V Aziji divja s čimdalje večjo furijo nenapovedana vojna med Kitajci in Japonci. H. R. Ekins, ameriški časnikar, poroča na primer med drugim to-le groze polno istorijo iz Šanghaja:

Dan za dnem vidim tu, kjer Japonci bombardirajo mesto s svojimi bombniki, kako kitajski vojaki pobirajo po ulicah—tu roko, tam nogo, tam spet glavo, ki se je zatrkljala po prahu h kraju Ceste—s široko razprtimi, bolščečimi očmi... Toda to še ni bilo najstrašnejše, kar smo videli. Najstrašnejši pogled je bil, ko so japonska letala s strojnicami obdelovala ljudi na ulicah. Videli smo skupino mladih deklic, ki so se stisnile v grozi v klopčič ter si z rokami zakrile oči. In zaregljale so strojnice, krogle pa so raztrgale telesa ubožic.

Kakšne vrste civilizacija je to prav za prav? Kaj je narobe z zdravim razumom in človeštvom sploh, ko so pričeli ljudje zatirati resnico in svobodo vesti, ko koljejo svoje brate in mesarijo in kosijo nedolžna dekleta, ki ne vedo ničesar o vojni? V zablodi in konfuziji umazanih dejanj, ki se vrše vsepovsod, je težko najti odgovor na to, vendar je ta odgover nad vse važen. Brez tega odgovora se ne more ukreniti ničesar, da bi postal svet manj strašen in grozen kakor je. Na delu so peklenske sile, ki ne čutijo nobene odgovornosti do človeške družbe in njenega obstoja in blagodata, in prav te sile upravljajo narodom.

Pa to, kar doživljamo danes v Španiji in Kitajski, je samo kakor nekaka predigra ali overtura k temu, kar ima še priti. Kakšna bo šele groza, ko se spopadejo večji stekli psi, ki se na spopad vsak dan pripravljajo, pa so danes iz tega ali onega vzroka še na verigi?!

NEZASLIŠAN ČIN DRZNOSTI IN NADUTOSTI

Naj poslej slišimo iz Nemčije kar koli, vendar ne bomo prepričani, da smo čuli že vse, kar je mogoče čuti o predrznosti kakega nadutega naroda, oziroma skupine, ki ga predstavlja. Vsakpot, kadar čitamo kako gorostasno novo predrznost, si mislimo, da zdaj pa si tudi naciji ne bodo drznili dalje, pa vsakpot se motimo.

Zdaj je Ernest Wilhelm Bohle, šef inozemske sekcije nemške narodno-socialistične stranke, tisti, ki je zadal strmečemu svetu udarec, da ga je kar omamil. Ta gospod je namreč izdal dekret, v katerem **ukazuje vsem tujim vladam,** da morajo poslej sprejemati dostojanstvenike nemške nacijske stranke z istimi častmi in na podlagi istega položaja kakor nemške diplomatske predstavnike!... To se sicer sliši neverjetno, pa je resnično! Iz zunanjega urada v Berlinu so že odposlana nemškim diplomatskim zastopnikom v tujih državah navodila, da se ne smejo slednji udeležiti nobenih slovesnosti ali svečanosti te ali one države, če nisi z njimi vred povabljeni tudi o načelniki nemške nacijske stranke, ki se nahajajo v dotičnih deželah. (Kakor znano, imajo Nemci povsod, kjer koli so naseljeni, skupine narodno-socialistične stranke, kjer nastopajo z zastavami kljukastega križa itd. Nedavno je dvignilo baš delovanje take organizacije v državi New Jersey mnogo prahu širom vse dežele. Op. uredništva.)

Torej ob kratkem: Anglija, Francija in Zedinjene države morajo razumeti, da morajo biti nacijski agenti v teh deželah deležni popolne imunosti ali nedotakljivosti, kakor diplomatje, da bodo mogli mirno in neovirano vršiti svoje vohunsko in propagandno delo!... Poslej nas ne bo nič več iznenadilo. Iznenadilo nas ne bo niti to, če bo v bližnji bodočnosti zahteval Hitler kongresni donos za nacijsko delovanje v Ameriki, pozneje pa morda še svojega reprezentanta v Rooseveltovem kabinetu...

Takih blaznosti so zmožni samo diktatorji, najbolj žalostno pri tem pa je, da v svoji blaznosti vendar uspevajo...

UREDNIKOVA POŠTA

Zgodovina Slovenskega narodnega doma v Maple Hghts, Ohio

Ker sem se že večkrat prepričal, da je še dosti rojakov v Clevelandu in okolici, ki še vedno ne vedo, kje se naša naselbina nahaja in nas nekateri imajo za Newburčane, drugi za Bedfordčane i. t. d., sem se namenil, da bom predno pišem zgodovino Slovenskega narodnega doma, opisal tudi naše mesto in naselbino.

Maple Heights je predmestje Clevelanda in je samostojno mesto, ki šteje okrog 6500 prebivalcev. Cela površina mesta meri okrog 5 kvadratnih milj ter meji na severu na Garfield Hts. in Cleveland, na zahodu tudi na Garfield Hts., na jugu na Bedford in na vzhodu na North Randall. Do clevelandskega javnega križišča (public square) je 9 milj. Glavne ceste, ki peljejo skozi Maple Hts. so Broadway Lee Road in Turney Rd., ki gre skozi zapadno stran, ter Warrensville - Center Rd. skozi vzhodno stran. Prebivalstvo Maple Hts. je večinoma češke narodnosti, tako tudi župan John J. Pekarek. Za Čehi pridejo Nemci in šele na tretjem mestu smo Slovenci.

Kolikor mi je znano, je sedaj v Maple Hts. 61 slovenskih družin, katerih večina živi v lastnih domovih (vsaj upamo, da bodo enkrat naši). Prvi slovenski naseljenci so prišli sem pred 25 leti. Prvi je bil Martin Potsek, ki je pred kratkim preminil ostala družina pa je še vedno tu. Teden dni pozneje je že prišel drugi naseljenec in sicer John Fortuna s svojo družino, njemu je tudi med tem časom umrla žena, toda on in ostala družina pa se prav dobro počutijo v Maple Hts., Popotnik, kot mu pravimo po domače, je še danes zelo vesele narave in je takoj pripravljen eno zapeti, posebno tisto "Popotnik pride črez goro", tudi se prav rad spominja, kako je včasih lušno b'lo na Maple Hts. Pripoveduje da so nakosili trave, jo posušili in spravili v kopice, ob večerih so se zbrali in prinesli pijače, potem pa so ležali v senu in peli celo noč.

Tretji naseljenec je bil Anton Prosen, ki je tudi že umrl. Za njim so prišli Louis Lipoglavšek in družina, tudi on je že umrl, družina pa je še vedno tu, zatem sta kmalu prišla Ignac Novak in Česnikova družina, ki je sedaj v Collinwoodu. Ignac Novak in žena pa sta že umrla. Kako so se potem naseljevali mi ni znano, bi bilo tudi preobširno vse to pisat. Naseljevanje pa se je zelo pomnožilo po vojni, posebno iz Newburgha je prišlo precej družin, in ker so v Newburghu ravno dogradili Narodni dom, so rojaki tudi v Maple Hts. začeli misliti o tem, da bi potrebovali nekaj, kjer bi se shajali.

Sedaj pa poglejmo zapisnike, kje in kdaj se je ideja za Slovenski narodni dom začela, kdo je začel in vodil idejo do končnega uspeha.

"Zapisnik seje dne 17. Januarja, 1926.

Na seji dr. Dom št. 25 SDZ je bila sprožena ideja, da bi se začelo delovat za Narodni Dom, v naši naselbini Maple Hts. In potem je šel rojak Režin precej na delo in je začel pobirat prostovoljne prispevke. (Idejo za narodni dom je sprožil Anton Pelko, ki je bil takrat še ledik in frej, sedaj pa stanuje v Newburghu in je še vedno zaveden Slovenec, vsa čast mu. Režin pa mi je povedal, da je takrat na seji nakolektal 35c, Well, začetek je pa le bil. op. pis.)

Nekoliko časa potem se nam je zdelo potrebno, da se skliče cela naselbina na en sestanek, in se vpraša, ali je naselbina za to idejo ali ne. Nato se je vršila seja 17. januarja, 1926.

Najprvo je bilo predlagano in sprejeto, da se izvoli potrebni odbor in so bili izvoljeni sledeči; predsednik Anton Pelko, tajnik Andrej Režin, blagajnik Vincent Zimšek, zapisnikar Frank Vrček, nadzorniki; Luka Gorjup, Frank Legan in Louis Kastelic. Nato je predsednik vprašal navzoče, ali se gre s tem načrtom tako naprej kot je bilo poročano ali ne. Debatiralo se je precej časa in dosti nasvetov in predlogov je bilo slišati, nakar je seja potrdila z večino, da le vsi na delo za S. N. Dom.

Nadalje se je ukrepalo, kako in kedaj bi imeli seje. V. Zimšek je predlagal, da vsake tri mesece, če je pa potrebno, pa večkrat, predlog je bil sprejet. Potem se je vprašalo navzoče, če se da izvoljenemu odboru polno moč, da skrbi za veselice, piknike in koncerte ter vse, kar se tiče [illegible] korist S. N. Doma. Od[illegible] je dalo polno moč.

Tajnik, A. Režin je prečital imena vseh darovalcev, poročilo se je vzelo naznanje in se je zahvalilo Režinu in darovalcem za njih požrtvovalnost, le tako naprej.

Predlagano in sprejeto je bilo, da se gre kolektat vsake tri mesece, izvoljena sta bila, Mike Femec in Joe Zabukovec, kar se tiče pa za piknik kolektat, sta pa bila izvoljena Louis Lipoglavšek in Anton Prosen.

Sklenilo se je, da se seje vršijo vsake tri mesece pri John Breznikarju.

Zaključek seje."

Dasi je bilo na prvi seji sklenjeno, da se vršijo seje vsake tri mesece, pa je razvidno iz zapisnika, da je bila 25. januarja že druga seja, ker se je ukrepalo radi koncerta, ki bi ga priredilo pevsko društvo "Zvon", v korist Narodnega doma. Ker pa je bil čas prekratek, se je odložilo za prihodnji mesec. 20. februarja je bila zopet izvanredna seja, ki je ukrenila vse potrebno za koncert, ki se je vršil 25. februarja 1926 v Maple Hts. javni šoli.

Na seji 21. marca, 1926 je bilo sklenjeno, da se kupi rabljen klavir in se bodo prodajale listki, ki bodo vlečeni na pikniku. Meseca junija je bilo sklenjeno, da se seje vršijo vsak drugi mesec, da se več koristnega stori za Narodni dom. Na seji 15. avgusta je bil sprejet predlog, da se priredi vinska trgatev 17. oktobra. Kolektorji so poročali, da je dosti navdušenja in prispevkov za Narodni dom. 27. novembra se je vršila veselica pri V. Zimšku.

Januarja, 23. 1927, je bila letna seja, odboru se je dala zaupnica, debatiralo se je radi stavbišča (lotov) kje bi se kupil, toda se je sklenilo, da se še počaka. Predlagano in sprejeto je bilo, da se priredi veselica februarja, koncert spomladi in pik nik poleti. Veselica se je vršila 26 februarja pri Režinu. Sklenjeno je bilo, da se bo serviral gulaž, ki ga bo skuhal Andy Hočevar. Kako ga je kuhal, oziroma pekel, ne bom pisal, ker takrat nisem bil zraven, slišal pa sem že večkrat od tistega gulaža.

Za leto 1927, je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Anton Pelko, podpredsednik Louis Boštnar, tajnik Andrew Režin, blagajnik Vincent Zimšek, zapisnikar Frank Vrček, nadzorniki Louis Boštnar, Frank Legan in Louis Kastelec.

Dalje je bilo tudi sklenjeno, da se seje vršijo vsaki mesec.

Na letni seji januarja, 1928 je poročal Joe Plute, da je preskrbel Charter, da se inkorporira družbo pod imenom: Slovenski Narodni Dom v Maple Heights, delnice pa se prodajajo po $10. Za leto 1928 je bil izvoljen odbor kot sledi: preds. V. Zimšek, podpreds. A. Gorenc tajnik A. Režin, blag. Fr. Legan, zapisnikkar Fr. Vrček, nadzorni odbor M. Martinšek, Louis Kastelic in A. Steržaj.

Na seji 20. maja, 1928 je poročal odbor, ki je imel preskrbeti zemljišče, da je naprodaj parzelo pripravnih prostorov. Ker pa je bila na seji mala udeležba, se je sklenilo, da se skliče izvanredna seja 22. maja, in na tej izvanredni seji se je sklenilo, da se kupi lote na katerih se sedaj gradi Narodni dom.

Za leto 1929 je bil ponovno izvoljen ves stari odbor. Na tej seji so bila tudi čitana in sprejeta pravila družbe Slovenskega narodnega doma.

Uradniki za leto 1930 so bili: preds. V. Zimšek, podpreds. A Gorenc, tajnik A. Režin, blag. F Legan, zapisnikar L. Simončič, nadzorni odbor M. Martinšek, L. Vrček in L. Kaselic.

Za leto 1931 so bili isti uradniki kot leta 1930, samo tajnik in podpredsednik sta zamenjala urade, tako da je bil A. Gorenc tajnik, A. Režim pa podpredsednik. Na seji 16. maja 1931, je bila prvič sprožena ideja kako bi se začelo graditi narodni dom. V zapisniku je točka 7, ki se glasi; "Tajnik predlaga, da bi se nekoliko informirali kako bi se gradil Nar. dom in koliko bi stal, da bi približno nekoliko vedeli pred no bi se dom delal. V ta odbor so bili izvoljeni sledeči: Vincent Zimšek, Andrej Režin in Louis Kastelic, in ti možje se bodo nekoliko informirali in na prihodnji seji poročali." Na prihodnji seji ni imel ta odbor še ničesar za poročati. Da pa je bil ta odbor aktiven, je razvidno iz zapisnikov, celo v Farrel, Pa. so pisali za informacije.

Na delniški seji dne 24. januarja 1932 je bil sprejet predlog da se izvoli stavbinski odbor iz bodočega direktorija. In ta odbor ima nalogo pregledati več narodnih domov in kateri bi se jim videl najbolj pripraven, po tistem bi dali izdelati načrt. Iz tega načrta bi tudi zvedeli ceno koliko bi dom stal. Nato bi se sklicalo izvanredno delniško sejo, na tej seji bi se delničarjem povedalo kakšen načrt je narejen za zgradbo doma in koliko bo približno dom stal." Na isti seji je bil ponovno izvoljen ves stari odbor. Mrs. Ani Fortuna pa se je naročilo, da ustanovi ženski odsek S. N. Doma. Ona je prevzela to nalogo, toda prosila je tajnika, da ji pomaga. Meseca februarja je poročal tajnik, da je ženski odsek ustanovljen in da se je vpisalo 14 žensk. V tem letu je bilo predloženih več načrtov stavbe, toda ni bil nobeden sprejet, se je vse odložilo na delniško sejo.

Na delniški seji 15. januarja 1933 pa je bilo sklenjeno, da se z graditvijo še počaka vsled depresije. Uradniki za leto 1933 so bili: preds. V. Zimšek, podpreds. A. Režin, tajnik A. Gorenc, blag F. Legan, zapisnikar L. Simončič, nadzorniki M. Martinšek, L. Kastelic in A. Perušek. Meseca marca istega leta, je bila direktoriju stavljena ponudba, da se kupi poslopje na Broadway in Stanley. Ker pa je ravno takrat ves denar zamrznil, se to ni moglo storiti.

Za leto 1934, je bil ponovno izvoljen ves stari odbor. V tem letu se ni nič posebnega ukrepalo, razen da se je prirejalo veselice in piknike.

Na delniški seji 27. januarja, 1935 je bil zopet sprejet predlog kot sledi; "bodočemu direktorju se naroči, da v bližnji bodočnosti dobi načrt za dom, ko ima deriktorij načrt gotov, se skliče izvanredno delniško sejo in se delničarjem razloži pod kakšnimi pogoji bi se najlažje prišlo do doma". Za leto 1935 je bil izvoljen sledeč odbor: preds. V. Zimšek, podpreds. M. Plute, tajnik F. Filips, blag. L. Simončič, zapisnikar A. Perušek nadzorni odbor M. Martinšek, L. Kastelic in A. Režin. Na seji 15. junija, je poročal L. Kastelic, da se je ustanovil balincarski klub, ki bo tudi deloval v korist doma. V tem letu je bilo 12 rednih 4 izvanredne direktorske seje in ena izvanredna delniška seja in na vseh teh sejah se je ukrepalo, da se postavi narodni dom. Predloženi so bili 4 različni načrti, toda se ni prišlo do definitivnega zaključka in tako zopet ni bilo nič.

Delniška seja 26. januarja, 1936 je zopet razmotrivala glede stavbe, toda zopet ni prišla do nikakega zaključka, zato je bil sprejet predlog, da se počaka še eno leto z graditvijo. Uradniki so bili izvoljeni vsi stari, razen enega nadz., novi nadzornik je bil Albert Vrček. Na seji 7. junija je tajnik poročal, da je tisto poslopje na Broadway zopet na prodaj. Debatiralo se je veliko o tem, sklicane so bile 3 izvanredne direktorske seje in izvanredna delniška seja, ki je nakup poslopja odobrila, potem pa so lastniki poslopja ceno zvišali kar dvojno in je bil ves trud zaman.

Na letošnji delniški seji 24. januarja, pa je bilo sklenjeno, da se da bodočemu direktoriju polno moč, da nekaj ukrene, da se čimprej pride do narodne stavbe. Na isti seji so bili izvoljeni sledeči uradniki za leto 1937: Preds. V. Zimšek, podpreds. A. Režin, tajnik F. Filips, blag. L. Vrček, zapisnikar A. Perušek, nadzorni odbor M. Martinšek, A. Vrček in L. Kastelic. Marca meseca se je še enkrat poizkusilo, če bi se moglo kupiti omenjeno poslopje na Broadway. Aprila je poročal tajnik, da s kupčijo ne bo nič, ker se lastniki poslopja ne morejo zediniti ali bi prodali ali ne.

Končno je bilo na seji 3. julija, sklenjeno, da se začne graditi nova stavba, da bomo vsaj imeli kjer se bomo shajali. Kaj in kje se gradi je bilo že poročano, ob priliki pa pridite sami pogledat.

To je opis samo bolj pomembnih dogodkov v zgodovini Slovenskega narodnega doma, ako pa bi hotel opisat vse veselice, piknike, vinske trgatve in druge prireditve, bi lahko napisal še cele strani, saj ga skoraj ni zapisnika, da ne bi bilo omenjene ene ali druge prireditve ali kolektanja.

Značilno je tudi to, da ima L. Kastelic, urad nadzornika skozi vso dobo Narodnega doma, to je 12 let. 10 let pa sta neprestano uradnika, V. Zimšek, kot predsednik in M. Martinšek, kot nadzornik.

To kar bom sedaj pisal nisem mislil pisat, ker pa je že bilo par vprašanj, katera stranka gradi Narodni dom, odgovorimo, da nobena stranka, pač pa Slovenci gradimo stavbo, ki bo na razpolago vsem, ki se je bodo hoteli poslužiti, ne oziraje se na nobeno stranko. Prečital sem vse zapisnike zadnjih 12 let, pa nisem opazil niti enega strankarskega predloga v njih, in tako upamo, da bo šlo tudi zanaprej.

A. Perušek

ŠKRAT

Tinček sreča Tončka in ga vpraša:

"Tonček, kam pa greš?"

"Ne vem," odgovori Tonček.

— "Kam pa greš ti?"

"Tudi jaz ne vem kam," pove Tinček.

"No, potem pa pojdiva skupaj!" predlaga Tonček.

Zdravnik: "Vaša bolezen je podedovana."

Bolnik: "Tako? Potem pa pošljite račun mojemu očetu."

Potapljajoči: "Na pomoč, na pomoč, hitro, vrzite mi rešilni pas."

Krojač (na bregu): "Takoj, takoj, koliko pa merite čez pas?"

"Le mirno pojdite čez dvorišče. Pes vam ne bo nič žalega storil. Saj veste: pes, ki laja, ne grize!"

"Je že res, gospod. Pregovor poznam in vi ga tudi poznate. Samo tega ne vem, ali ga pes pozna."

Avtomobilist je dirjal po cesti, pa je pri tem povozil kokoš, ki je pri neki farmi stekla preko ceste. Avtomobilist, ki ni bil napačen mož, se je ustavil, stopil k farmarci in dejal:

"Nič ne marajte, prav rad vas odškodujem za kokoš, ki sem jo povozil."

"Ja," je zategnila jezno farmerca, "mar mi boste zdaj vi nesli jajca?"

POŠTENA POSTREŽBA

Naše geslo je: vsakemu dati pošteno postrežbo, najboljšo posluge, ki je možna, najboljšo opremo in to poceni, ki je za vse prizadete zmerna.

To je naš princip, radi katerega smo gotovi, da nam je pridobil zaupanje in priznanje vseh, katerim smo postregli.

AUGUST F. SVETEK
POGREBNI ZAVOD
478 EAST 152nd STREET KEnmore 2016

Povest. Spisal Batog

Soseda

I.

Na koncu vasi ob bistrem potoku sta stali dve hiši. Prva, visoka in lepo pobeljena, je kazala, da prebiva v njej premožen kmet. Prostorno dvorišče pred hišo je bilo snažno pospravljeno. Na desni so bili hlevi za živino in skedenj, a na levi vrt za različno zelenjad. Dve visoki jablani pa sta stali v nasprotnih kotih na vrtu, kakor dva mogočna stražnika. Tu je gospodaril Jakob Dobnik, najpremožnejši vaščan.

Takoj na drugi strani imenovanega vrta je imel svojo hišico Jurij Vodeb. Tista hišica se ni mogla nikakor primerjati s prej opisano. Bila je nizka in krita še s slamo. Pred njo je bilo tudi dvorišče, a zelo majhno, in hlev na levi strani komaj za tri repe. A še teh ni bilo notri. Ko je pri Dobniku prežvekovalo sladko seno do trideset glav, samotarila je pri Vodebu edina kravica. A dasi se je videlo tukaj siromaštvo, vendar je bilo tudi tu vse v lepem redu in snažno. Vsaka reč je bila na svojem mestu in kazala umnega gospodarja. Zato se je pa tudi mala kmetija dobro obnesla in z vsakim letom si je Vodeb bolj opomogel.

Poldne je tedaj zvonilo. — Prijazni žarki pomladnega solnca so poljubavali ravnokar razcveli belordeči cvet Dobnikovih jablan. Bližnji griči so bili odeti v praznično obleko, katero jim je na novo prinesla težko pričakovana vigred. — Bila je nedelja. Vse okoli je bilo veselo. Vrabci pred hišo so se valjali po pesku ter kričali, kakor razposajeni paglavci. Visoko v zraku je krožil kragulj ter z bistrim očesom željno gledal mastno perutnino na Dobnikovem dvorišču. A nanjo si ni upal, kajti sedel je ná klopi pred hišo stari Dobnik in mirno kadil iz kratke svoje pipice. Mož ni bil videti vesel. Nagubno lice mu je bilo temno in oči so gledale nekako tožno v veseli svet. Bil je Dobnik mož šestdesetih let in velike rasti, a starost je tudi njega nekoliko sključila. Sneg mu je pobelil lase. "Vse bi še bilo," dejal je včasih, "le noge me nočejo več nositi." In res je bil slab v nogah. Temu si je pa menda bil kriv sam. V mladih svojih letih je imel namreč mnogo kupčijskih potov. Po teh potih se je mož pa le vozil, kajti že takrat je bil premožen in je imel v hlevu več konj. Malo je hodil peš. Ako se pa človek vedno in povsod le vozi, ošibe mu noge. Tako se je godilo Dobniku. — Kaj naj vam povem o njegovem značaju? Bil je pošten, delaven, varčen, a zraven mož blagega, za vse dobro vnetega srca.

"Dolgo ga ni; kaj praviš, Barba, morda je slabo opravil?" Obrnivši se proti kuhinjskim vratom, je govoril postarni ženski, katera je v kuhinji pomivala posodo.

"Pa res," odgovori ona, ter dela dalje.

Barba je bila sestra pokojne žene Dobnikove. Bila je bolehna in je že dolgo bivala v Dobnikovi hiši, prej je pomagala, a zdaj je po smrti pokojnice gospodinjila sama. Bila je omožena, a zelo nesrečno. Mož ji je zapravil vse premoženje in z ostankom pobegnil v Ameriko, Bog si vedi kam. K sreči ji je bila sestra dobra in Dobnik usmiljenega srca, da jo je vzel k sebi, kjer se ji je bolje godilo kakor v zakonu.

Kmalu se zasliši iz dalje peket konjskih kopit. V prah zavit voz se je naglo premikal proti hiši, kjer je obstal. Z voza stopi krepak mladenič ter izprezaje konja ogovori Dobnika:

"Vse dobro, oče, jutri bode vse v redu."

"Dobro, Janez, ali dolgo te ni bilo. Čakali smo te sinoči."

"Zdaj pa pojdi južinat. Mrzlo je že."

Rekši hoče Dobnik sam spraviti konja v hlev in pokrmiti, ker ravno ni bilo hlapca doma, a sin pravi:

"Le pustite, oče, vam se ni treba mučiti. Ko poskrbim za žival, potem že pridem."

Kmalu je bilo vse v redu, sin in oče sta sedela v sobi za mizo. Z veseljem opazuje Dobnik sina in molči. Imel ga je rad, in kako tudi ne? Saj je bil Janez edinec, kateri mu je od sedmero otrok še ostal. Vsi so v mladosti pomrli za jetiko, ki so jo podedovali od matere, katero je tudi lansko zimo Bog k sebi poklical. Povsod je imel srečo, le v družini ne. Spomin je Dobnika težil in bal se je še za Janeza, kateri mu je bil edino veselje, dasi je bil ta po zunanje videti krepak in popolnoma zdrav. Kaj bi počel, ako bi še njega izgubil?

"No, ali je staremu Petru bolje? Ali ti je plačal dolg?"

"Ne še, oče. Ali ozdravel je in prav zato me ni bilo že sinoči. Prišel je namreč iz mesta šele zvečer. Denarja pa ni imel in prosil me je, naj počakam do jutri, ker ima od nekod dobiti. Tam nisem hotel čakati, a jutri pojdem zopet tja."

"Dobro. Zdaj pa še nekaj!"

Umolknil je Dobnik in nekoliko časa gostejše oblake izpuščal iz svoje pipe. A kmalu je dejal: "Glej, Barba je stara. Vsega ne more sama več opravljati. Ko dobiš od Petra onih osem tisoč kron, pojdeva v mesto k notarju in prepustim ti gospodarstvo. Potem pa veš, da si moraš poiskati nevesto."

(Dalje prihodnjič)

Skrajšanje delovnega tedna ženskih delavk

Dosedanji delovni teden žensk v Pennsylvaniji je znašal 54 ur. Z novim zakonom bo odprtih 20,000 novih del.

HORRISBURG, Pa., 31. avgusta. — Delovni teden pol milijona ženskih delavk v Pennsylvaniji, ki je vseboval 54 ur, je stvar preteklosti. O polnoči je bil delovni teden delavk okrnjen za deset ur.

Nova postava določa, da ne sme nobena ženska v državi Pennsylvaniji delati več ko osem ur na dan in pet in pol dni v tednu, razen nekaterih poljskih delavk, domačih uslužbenk, bolničark in eksekutivnih delavk, ki morajo zaslužiti najmanj $25 na teden.

Ralph Bashore, državni delavski tajnik, izjavlja, da bo okrnjenje ur delovnega tedna odprlo 20.000 novih del.

"Večina teh novih delavk bo prišla z relifa, kar bo pomenilo, da se bo okrnilo relif za $40,000 do $50,000 na mesec," je rekel delavski tajnik. Država skrbi danes z približno 450,000 brezposelnih.

Delo dobi

Dekle dobi delo, da bi varovala tri leta starega otroka; zvečer bi hodila domov. — Vpraša se zvečer na 1180 East 176th Street.

"Delavski list"

Na ogled smo prejeli "Delavski list", ki izhaja v Ljubljani vsakega 1. in 15. v mesecu. Pod zaglavjem časopisa stoji, da je to list "za strokovna, gospodarska kulturna in politična vprašanja." — Uredništvo: Ceglarjeva 41, Ljubljana - Moste. Uprava: Poljska pot 38, Ljubljana - Moste. Mesečna naročnina 2 dinarja; za Ameriko polletno 50 centov. Izdajata ga Leskovšek Franc in Dolinšek Anton. Odgovorni urednik Leskovšek Franc. Tiskarna "Slovenija" v Ljubljani. — List se bavi s strokovno - delavskim in kmečkim gibanjem.

MALA ANTANTA ZA MIR

SINAIA, Romunija, 31. avgusta. — Mala antanta, tri med seboj povezane države, se je danes na svoji konferenci zavezala, da bo tesno sodelovala z Zedinjenimi državami in pozdravlja ameriško vodstvo, ki si prizadeva ohraniti svetovni mir. Na posvetu so se zbrali zunanji ministri Romunije, Češkoslovaške in Jugoslavije.

Proda se

Bara 12 čevljev dolga in beer dispenser; dobro ohranjeno; se proda po nizki ceni. — Vpraša se na 768 East 200 Street.

V najem

Odda se v najem stanovanje, 5 sob, kopalnica in furnez; — vse nanovo predelano; najemnina zmerna. Vpraša se na 584 E. 102 Street.

Odda se v najem

Trgovski prostor, kjer je sedaj grocerija in mesnica. Dober prostor za osebo, ki je že vajena tega posla. — Vpraša se na 6424 Spilker Ave. ENdicott 3093.

OGLAŠAJTE V —— "ENAKOPRAVNOSTI"

SEDMAK MOVING AND STORAGE CO.
Local and Long Distance
6506 ST. CLAIR AVENUE
HEnderson 1920
Collinwood Branch:
15022 Saranac Road

DR. L. A. STARCE
pregled oči
Ure: 10-12, 2-4, 7-8
6411 ST. CLAIR AVE.

A. Malnar
Cement Work
1001 East 74th Street
ENdicott 4371

V najem

Oddasta se dva stanovanja v Collinwoodu; eno ima 5 sob, furnez in vse udobnosti, za odrasle ljudi; drugo ima 3 sobe, kopalnico in parno gorkoto. — Vpraša se na 1074 Addison Road.

Proda se

iz družinskih razlogov, zidana hiša za dve družini, deset sob, dve garaži. Nahaja se na 1238 E. 169 St., blizu Grovewood Ave. Prijazen dom in dobra investicija. Matt Petrovich, 253 E. 151 St. KEnmore 2641-J.

Priporočilo

Ako ste namenjeni obložiti vašo hišo s kamenitimi ploščami, Asbestos shingles ali brick siding, se obrnite do nas. Blago in delo je prvo vrstno in cene nizke. Tudi na lahka mesečna odplačila. Se priporočam:

COLLINWOOD IMPROVEMENT CO.
JOHN LUKANC
698 East 159 Street
MUlberry 3729

IZNEBITE SE GLAVOBOLA
Olajša mesečno trpljenje
Brez opija ali kinina
Ali vas nadlegujejo hudi glavoboli? Iznebite si jih! Za hitro odpomoč — brez kinine, bromida ali opija — poskusite Garfield prašek proti glavobolu. Za povžiti štiri krat 10c, 12 za 25c.
GARFIELD
Prašek proti glavobolu
ZASTONJ! Pišite za brezplačen poiskus Garfield praška proti glavobolu— tudi Garfield čaj proti zapiranju. Pišite Garfield Tea Co. Dept. T, Brooklyn, N. Y.

Millions prefer it to mayonnaise—costs less!

● Miracle Whip is ...ent—delicious! The time-honored ingredients of mayonnaise and old-fashioned boiled dressing are combined in a new, skillful way. Given the long, thorough beating that French chefs recommend for ideal flavor and smoothness—in the Miracle Whip beater that's *exclusive* with Kraft. ●

SEZNANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM

'Enakopravnosti'

CEDAR POINT ON LAKE ERIE

JUNE 12th to SEPT. 6th

Visit this beautiful peninsular resort which extends seven miles out into the cool waters of Lake Erie... Plan for a day, a week or your entire vacation... NEW FACILITIES NEW IMPROVEMENTS

★ BATHE on the "World's Finest Beach"
★ RIDE over the new scenic bridle path.
★ PLAY TENNIS on our fast courts.
★ DANCE in the new Cocktail Terrace.
★ THRILL to the many other new facilities, sports and amusements.

HOTEL BREAKERS AND BON AIR - COOL - COMFORTABLE-ALL OUTSIDE ROOMS AT MODERATE PRICES

Located on Ohio No. 2, U. S. 6, just 53 miles west of Cleveland...also accessible by rail, bus and interurban to Sandusky, Ohio, and by steamer from Cleveland, Ohio.

Mail this Coupon for further details

CEDAR POINT-ON-LAKE ERIE, SANDUSKY, OHIO.
Send, without obligation to me, your latest literature.
NAME.....
ADDRESS.....
.....

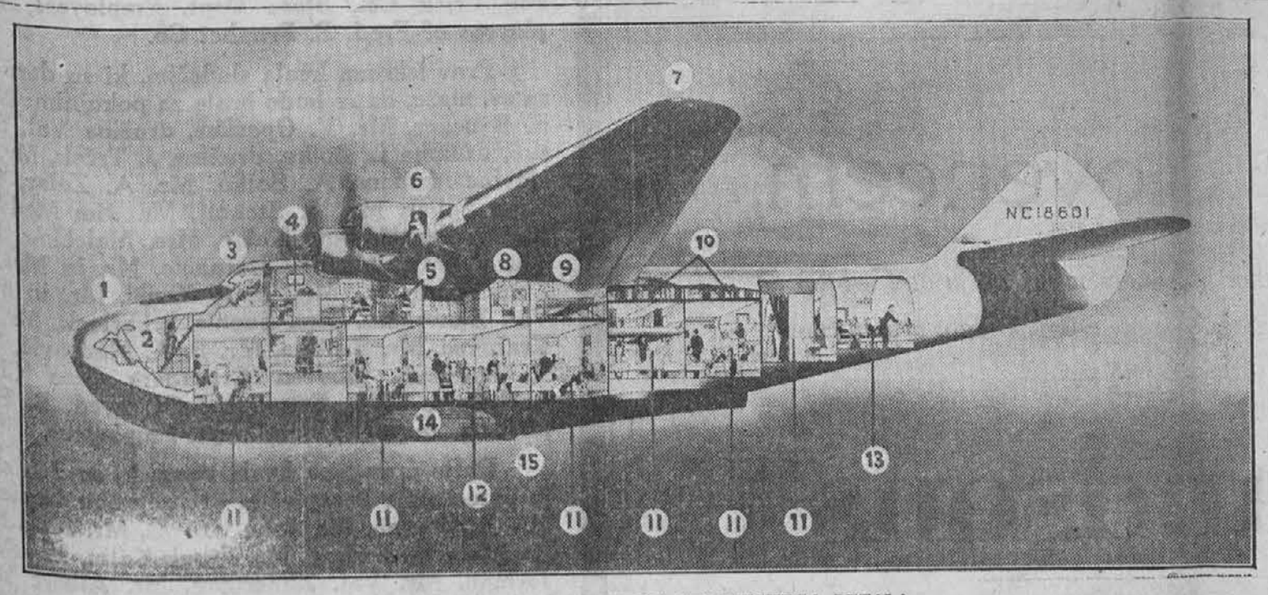

PREREZ OGROMNEGA TRANS-ATLANTSKEGA LETALA

Na sliki je eno izmed šestih ogromnih letal, ki jih gradijo za promet med Ameriko in Everopo. Vsako teh letal tehta 42 1-2 ton, ima troje krovov ter štiri motorje, katerih vsak proizvaja 1500 konjskih sil. Največja naglica tega ogromnega letala znaša dvesto milj na uro. Med Ameriko in Evropo se bodo vršili redni poleti; letala bodo nosila 50 potnikov in deset moč posadke Na sliki je videti posamezne oddelke, kjer so nameščeni potniki, piloti, radio-operatorji, itd.

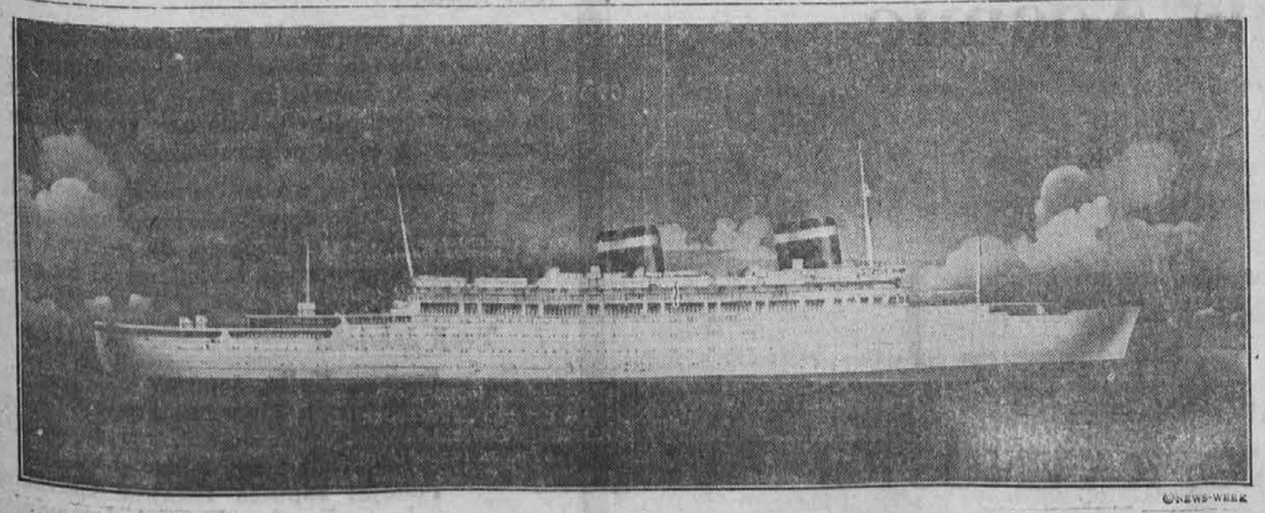

NAJNOVEJŠI PARNIK AMERIŠKE TRGOVSKE MORNARICE

Dne 15. septembra bodo odprli zapečatene ponudbe raznih ladjedelnic za izgradnjo najnovejšega ameriškega parnika, ki bo nadomestil parnik "Leviathan" in bo stal okroglo 16 milijonov dolarjev. Novi parnik bo odrival 34,000 ton vode, proizvajal bo 22 vozlov brzine na uro in bo nosil 1,200 potnikov. Njegova dolžina bo znašala 723 čevljev.

M. Zevaco:

FAVSTA

ZGODOVINSKI ROMAN

Obhodnica je bila začula klic na vzbuno . . . že je dirjala na pomoč . . . Iz globine stolpa je gluho odmevalo razbijanje zaklenjenega Bussija - Leclerca. Vsa osmerica osvobojenih jetnikov je zagnala divji krik. Chalabre, Sainte - Maline, Montsery in Karel Angoulemski so namerili arkebuze. Obhodnica, dvanajst mož z oficirjem, je pridrevila na dvorišče, kličoč:

"Evo nas! Kaj se godi?. . ."

"Pali!" je ukazal Pardaillan.

V tem, ko je treščila četvorica arkebuz, je planil z bodalom v roki k železnemu omrežju in ga je zaprl. Na temnem, tesnem dvorišču se je začel divji metež. Sence so švigale sem ter tja, stoki in kletve so se zlivale z žvenketom holebard. Ta hrup je trajal minuto, nato je zdajci prestal . . .

Pardaillan je že v prvem trenutku uprežal oficirja. Planil je k njemu, iztrgal mu meč, prijel ga za grlo in ga pritisnil v kot dvorišča, rekoč:

::Nas je trideset, vas pa dvanajstorica. Zakličite svojim ljudem, naj se vdajo, ali pa vas ubijem."

Častnik se je zbegano ozrl na čudni boj. Kaj se godi, ni utegnil premišljevati. Čutil je, da se mu ost njegovega lastnega meča zadira v vrat. To je zadoščalo.

"Orožje proč!" je kriknil z glasom polnim gneva in groze.

Stražniki so pometali halebarde na tla.

"Semkaj!" je ukazal Pardaillan.

Vojniki, kar jih je ostalo živih, so strahu pijani ustregli temu oblastnemu povelju. Priganjani po upornikih, ki so se neutegoma polastili helebard, so z oficirjem vred drug za drugim izginili v stolp . . . Ko je poslednji prestopil prag, je Pardaillan mirno zaklenil vrata.

"Zdaj imamo vsi orožje!" je dejal tovarišem.

Tri ali štiri trupla so ležala na tleh. Ne meneč se za nje, je hitro odprl železno omrežje, ki ga je bil prej zaprl, da bi odrezal stražnikom umik. Na čelu svoje četice je prispel pod širok obok, za katerim je bilo drugo dvorišče. Tu je vladala najglobljа tišina. Videti ni bilo nikogar, ničesar ne razen zidov notranjih poslopij.

Pardaillan se je v srcu zahvalil stavbeniku, ki je bil zgradil Bastiljo tako, da se strašni trušč na severnem dvorišču ni slišal drugam. Ko je krenil ob zidu, da bi našel kak izhod, je zagledal pred seboj nekakšen rov, dolg hodnik, v katerem je bilo tema kakor v rogu. Spustil se je vanj in pozval svojo vojsko za seboj. Kmalu so prišli do ovinka.

"Kdo tam?" je zdajci nekdo kriknil pred njimi.

Pardaillan še ni utegnil odgovoriti, ko je zatulil isti glas:

'Pozor, straže! K orožju!"

In že se je razneslo po Bastilji kakor odmev:

"Straže, k orožju! . . . "

Pardaillan se je zagnal, vihteč v desnici Leclercovo bodalo. Nikogar ni našel pred seboj. Straža, ki je zaklicala na vzbuno, se je bila v teku umaknila proti velikim vratom. Po trdnjavi je završalo kakor v panju; vse je tekalo sem ter tja, izpraševalo drug drugega in hrumelo kakor nevihta, kadar se bliža izza gora.

Duša mu je vztrepetala v prsih. Obrnil se je k tovarišem in vprašal kratko:

"Ali si hočete z menoj vred izsiliti pot v svobodo? Morda bo treba umreti. A tudi smrt je svoboda . . ."

"Svobodo ali smrt!" je zavpila vsa četa.

"Prav!" je odgovoril Pardaillan in glas mu je zazvenel kakor bojna trobenta. "Ker ni svobode za manjšo ceno, zavzemimo Bastiljo!"

"Naprej! Zavzemimo Bastiljo! Bastilja je naša!" so z brezumno odločnostjo zarjoveli jetniki.

Pardaillan je krenil naprej, miren in gibek kakor velike zveri, ki ponoči love v puščavi. Pred njim se je že oglašal krik.

"K orožju! Upor! K orožju!"

Ko so dospeli na tretje dvorišče, so zdajci uzrli pred seboj bleščanje plamenic in mrgolenje neurejene trume vojnikov, ki jih je vodil oficir.

Le-ta je pred vhodom v rov zadržal svoje ljudi, ki so napenjali oči, da bi videli, koliko sovražnikov prihaja in kakšni so prav za prav. Pardaillan je stopal naprej, ne da bi zaustavil korak. Nekaj trenutkov je bilo vse tiho.

"Hejo!" je kriknil častnik. — "Kdo ste? Predajte se! . . . "

"Naprej!" je zavpil Pardaillan.

Skrčil se je, zagnal se in skočil na oficirja kakor tiger. Bliskovit zamah njegove roke — in oficir se je zgrudil, zaboden v srce. . . .

Ko so vojniki videli, da je starejščina ubit, jih je vrglo nazaj kakor vsako urejeno četo, ki je vajena slepe poslušnosti. To kratko trenutje zmede je zadoščalo upornikom, da so se usuli na dvorišče. "Pali! Pali je zarjovel narednik.

Štirideset arkebuz je zagrmelo. Toda gromu in železni toči, ki je udarila v hodnik, je odgovoril krik divjega zmagoslavja.

Stražniki so bili nehote pomerili v hodnik, meneč da je poln nevidnih sovražnikov. Šele blisk strelov jim je pokazal, da ni v rovu nikogar več; zato pa so z leve in desne in celo v hrbet že pritiskali nasprotniki s svojimi helebardami!

Ker so stražarji izstrelili puške, so bili zdaj brez orožja, zakaj basanje je trajalo iste dni še dve minuti, ne glede na to, da niso imeli streliva s seboj. Spet se je razvila bitka, tem strašnejša in obupnejša, ker so bili vojniki pometali plamenice na tla. Jetniki so suvali s helebardami, stražarji so vihteli arkebuze kakor buzdovane; sredi divjega meteža pa je skakal Pardaillan kakor ris, zaganjal se s pobešeno glavo ter klal na desno in levo, odpiraje tovarišem krvavo gaz skozi vrste sovražnikov.

Boj je trajal nekaj minut. — Dvorišče je bilo vse krvavo, stražarji že vsi zbegani; novih, ki so prihajali na pomoč, se je takoj polastila zmešnjava . . . Meščani okoli Bastilje so se budili in strahoma ugibali, kaj pomeni ta neobičajni hrup . . . Zvon v stolpu bastiljske kapelice je udarjal na vzbuno . . . Straža pri vhodu, skrčena na dvajset mož, se je utrjevala v svoji čuvajnici, pripravljaje se na obupen odpor . . . Obče mnenje je bilo, da so čete Henrika II. nenadoma vdrle v Pariz in prišle skozi kaka preslaba zastražena stranska vrata v Bastiljo . . . Pardaillan je med tem na dvorišču dopolnjeval poraz svojih nasprotnikov; osvobojeni jetniki so se z besnim krikom razlivali po hodnikih . . .

Na tlaku je že ležalo do trideset mrtvih, med njimi tudi razcapani starec brez imena; smrt mu je bila odprla vrata v svobodo . . .

ski Monsery, Sainte-Maline in Chalabre so se brž domenili. Vsi skupaj, pet jih je bilo, so krenili proti glavnemu izhodu. Tu pa tam so še pokale arkebuze straž, ki so zbegane dirjale po jetnišnici in v zmedi streljale druga na drugo. Nekateri so že metali orožje od sebe in vpili:

"Milost! Smrt Guisu! Živel kralj!"

Pardaillan je prišel do vrat. Dvajsetorica vojnikov se je bila utrdila v stražnici. Vitez je s komolcem vtrl okno in pomolil krvavo, naježeno glavo med oblegance.

"V imenu kralja," je zaklical, "predajte se! Dva tisoč naših je v Bastilji!"

"Živel kralj!" so zatulili obleganci.

"Predajte orožje! . . . "

Arkebuze in halebarde so zaropotale skozi rešetko.

"Dobro! . . . Da se mi nihče ne gane, kdor hoče živ učakati jutra! Tisti, ki ostanejo mirni, so pomiloščeni! . . . "

"Živel kralj! . . . Smrt Guisu!" so zarjoveli prestrašeni vojniki.

Sainte-Maline, Monsery in Chalabre so med tem odprli velika vrata in spustili mostič.

'Odrinimo!" so zavpili.

"Srečno pot!" je odgovoril Pardaillan.

"Pa vi?"

"Tak izginite že, smrti vam božje! . . . "

"Z Bogom, gospod de Pardaillan! Ne pozabite našega dolga!"

S temi besedami so planili na mostič. Še trenutek in noč jih je zagrnila. Karel je osuplo gledal Pardaillana, kakor bi ga vpraševal, zakaj odlaša; toda zaupal mu je neomejeno.

Kakšen posel je še ustavljal viteza v Bastilji? Njegov položaj je postajal čedalje opasnejši. Bastiljski zvon je bil plat in drugi pariški zvonovi so mu odgovarjali. Okolica se je dramila, vrata in okna so se odpirala. Ljudje so prihajali na ulice, da vidijo, kaj se godi. Pa ne da bi bili Bearnčevi krivoverci zavzeli Pariz?

In res: kaj se je godilo? Bastilja je bila zavzeta; česa je čakal Pardaillan? Zakaj ni bežal? . . . Mirno je stopil k rešetki, za katero so se prestrašeni vojniki izpovedovali drug drugemu, meneč, da je kralj v Parizu in da se jim bliža smrtna ura.

"Kateri je poveljnik?" je vprašal Pardaillan.

Narednik se je približal in sklenil roke, rekoč:

"Milost, gospod! Nič bolj nisem kriv od ostalih! . . . "

"Pomiri se prijatelj," je rekel Pardaillan. "Vsi boste pomiloščeni. Samo ključe celic mi daj in šest naj vas pride venkaj."

"Živel kralj", je zavrisnil narednik.

Čez nekaj trenutkov je stopil iz stražnice s šestero mož, ki so nosili vsak svoj sveženj ključev.

"Prijatelj," je dejal Pardaillan, "kralj si hoče še nocoj ogledati bastiljske jetnike, vse razen onih, ki so zaprti v Severnem stolpu."

"Da, tam so nevarni razbojniki."

"Saj zato. Stopi mi po ostale in podvizaj se, ako hočeš izbrisati greh, da si bil guisovec."

"Živel kralj!" je vzkliknil narednik in jadrno stekel, da bi izvršil ukaz.

Prešlo je deset minut. Hrup v Bastilji se je polegal. Če je še kdo zakričal, je kričal "Živel kralj!" Toda zunaj Bastilje se je oboroževal ves Pariz, zbujen po klenkanju zvonov, in vse ljudstvo se je usipalo na ulice, čeprav še ni vedelo, za kaj gre in kakšen je vzrok razburjenja. Karel Angoulemski je pogledal Pardaillana s takim obrazom, kakor bi mu hotel reči, da bi izkušala vraga, ako bi se mudila še delj. Vitez pa se je zasmejal in vprašal:

"Ali veste, na kaj mislim?"

"Ne, dragi. Vobče moram reči . . . "

"Vidite," ga je prekinil Pardaillan, "predstavljam si, kako gleda bastiljski guverner, gospod de Bussi-Leclerc, ko sliši svoje ljudi, da vzklikajo kralju."

Bernard Palissy je z osvobojeno hugenotsko trojico baš tedaj prispel do mostiča. Hugeno-

Pardaillan, Karel Angoulem-

tje so bili vsi krvavi in raztrgani; poznalo se jim je, da so se srdito bili. Eden izmed njih je bil ranjen, nemara da smrtno, in tovariša sta ga komaj vlekla s seboj. Toda njih lica so bila vzhičena in so izražala prepadeno strmenje ljudi, ki se vračajo iz smrti v življenje. Samo Palissy je bil miren. Urno so prekoračili mostič in izginili.

(Dalje prihodnjič)

TRGOVCI IN OBRTNIKI!

SEDAJ JE ČAS, DA SI NAROČITE VAŠE

KOLEDARJE ZA **1938**

Pri nas imamo veliko izbero vseh vrst koledarjev, ki vam bodo gotovo ugajali. Imamo letos posebno lepe vzorce. Izplačalo se vam bo, da si ogledate naše vzorce predno naročite navadne, slabe koledarje od druge družbe.

Obdarite letos vaše odjemalce, ki so vam bili naklonjeni celo leto, s koledarji. Pridite si ogledat vzorce sedaj, ko je zaloga popolna in izbera nenavadno dobra.

Oglasite se v uradu ali pokličite HEnderson 5311 ali 5312, in zastopnik pride k Vam.

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVENUE

Vsem Slovencem,

ki čitajo angleško, kakor tudi staršem, ki želijo dati svojim odraslim sinovim in hčeram v roke dobro knjigo, priporočamo krasno novo povest

Grandsons

(VNUKI)

KATERO JE SPISAL

Louis Adamic

Avtor 'The Native's Return,' 'Laughing in the Jungle' in 'Dynamite'

To je povest treh vnukov slovenskega izseljenca v Ameriki.

Cena lepo vezani knjigi obsegajoči 371 strani, je $2.50.

NAROČILA SPREJEMA

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE. — — — — — CLEVELAND, OHIO

NAZNANILO IN ZAHVALA

V globoki žalosti in potrtega srca naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest o veliki in nenadomestljivi izgubi nikdar pozabljenega ljubljenega soproga in očeta

ANTON KALIN

Pokojni je bil rojen v vasi Plače občina sv. Križ na Primorskem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1906. Preminul je po kratki bolezni dne 8. avgusta. K večnem počitku smo ga položili dne 11. avgusta na pokopališče pri sv. Pavlu.

V globoki hvaležnosti si štejemo v dolžnost, da se iskreno zahvalimo vsem darovalcem krasnih vencev, ki so v zadnji pozdrav krasili krsto pokojnega in sicer: družina Mirko Sarezin, družina Louis Jerkič, družina Filip Kalin, Rock Creek, družina George Verner, družina Peter Gulich, družina Frank Kalin, družina Joe Batič, družina Louis Batich, Mr. in Mrs. Krist Kalin, družina Leo Kaušek, družina Louis Kalin, družina Louis Mrmolja, družina Feliks Vidmar, družina Alič, Mr. in Mrs. A. Jarmusch, Mr. in Mrs. I. Berger, Mr. Joe Lavrich, društvo Kras, št. 8 SDZ., društvo Mir, št, 142 SNPJ., društvo sv. Jožefa, št. 169 KSKJ., Employees of Collinwood Shale and Brick Co., Collinwood Shale and Brick Co., Store Dept. Employees, Employees of Fred. B. Prophet Co.

Prav iskrena hvala sledečim, ki so darovali za sv. maše, da se bodo brale za pokojnim: Miss E. Baucher, Mr. V. Opaskar, družina Val. Blaško, družina L. Bolko, družina J. Trček, Mr. D. Novinc, družina A. Bolko, Mr. A. Zalar, Mr. John Spilar, Mr. A. Stokelj, Mr. Jim Medved, Mr. A. Jerkič, Mrs. Kolar, Mrs. Malečkar, Mr. Anton Batič, Mrs. F. Stefancic, Mr. in Mrs. J. Zimmerman Jr., Mrs. Mary Krnel, Mr. in Mrs. Val. Zimerman, Mrs. Sophie Scharlock, Mr. P. Krašovec, Mr. Bratina, Mr. F. A. Markovič, Mr. F. Petrovič, Modern Crusadors Glee Club, Bachelores Club, Employees Of. Fred. B. Prophet Co. in Sore House Dept. Employees.

Dalje prav lepa hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno pri pogrebu in sicer: Mr. J. Ziberna, Mr. John Hrovat, Mr. Filip Kalin, Mr. Christ Marc, Mr. Frank Kalin, Mr. Ant. Jerman, Mr. Val. Zimerman, Mr. Albert Yerkish, Mr. A. J. Jarmusch, Mrs. M. Novak, Mr. Anton Čepirlo, Mr. Frank Benčič, Mrs. Mary Serazin, Mr. Louis Mrmolja, Mr. Maurice Gulich, Mr. Fred La Pash, društvo Kras, št. 8 SDZ., društvo Mir, št. 142 SNPJ., društvo sv. Jožefa 169 KSKJ.

Prav iskrena hvala Rev. Chelestniku za vse pogrebne obrede. Enako tudi hvala pogrebnemu zavodu A. F. Svetek, za vso prijazno postrežbo in lepo urejen pogreb, katerega vsem v slučaju potrebe prav toplo priporočamo.

Ti preljubi in nikdar pozabljeni soprog in oče, ki si nas tako nepričakovano naglo zapustil v globoki žalosti, Ti kličemo, da počivaš mirno v zasluženem počitku in lahka naj Ti bo ameriška gruda.

Tvoji žalujoči:

Frances Kalin, soproga
Anthony in Maurice, sinova
Antonija por. Jerkič, Frieda in Olga por. Culbertson hčere.
Pokojni zapušča tukaj v Clevelandu brata Franka. V stari domovini pa dve sestri: Leopoldo, Morijo. V Nemčiji pa brata Alfonza.

V Clevelandu, dne 1. septembra, 1937.